

Výzvy současnosti: o české a slovenské literatuře 2000–2017

Ivo Pospíšil (Brno)

Dvacátá první česko-slovenská konference proběhla v loňském roce ve znamení výslovně literárního titulu *Výzvy současnosti: nová témata české a slovenské literatury (2000–2017)*. Pořádala ji jako obvykle Česká asociace slavistů spolu s Ústavem slavistiky FF MU, Literárním informačním centrem v Bratislavě, Slavistickou společností Franka Wollmana a Středoevropským centrem slovanských studií a konala se v úterý 4. 12. 2018 v prostorách Ústavu slavistiky Filozofické fakulty Masarykovy univerzity.

Jak čas šel, charakter česko-slovenských konferencí, které byly jejich zakladateli zpočátku koncipovány jako doprovod studia slovakistiky, jež bylo založeno roku 1997 a bohužel v současnosti už i ukončeno za změněné situace pro celkový nedostatek zájmu a malou odezvu a podporu slovenských autorit, se nyní stále více stávají místem setkávání nikoli věkově pokročilých koryfejí, slovakistických a bohemistických špiček, ale – až na výjimky – spíše mladých doktorů a docentů, doktorandů – zde se rodí nové myšlenky, jež sice vycházejí z osvědčených modelů, ale současně ukazují novým směrem a k novému určení i novým polohám česko-slovenských vztahů. I tato konference o tom svědčila více než výmluvně. Po zahájení (představitel FF MU a hlavní organizátor konference) vystoupilo více než dvacet účastníků z 12 českých a slovenských univerzit. Vzhledem k značnému počtu badatelů a vymezené době jednání měl každý účastník na přednesení jádra svého příspěvku dvanáct minut.

Jiří Poláček (PedF MU Brno) ve velmi zajímavém vystoupení vzpomněl někdejšího časopisu, jehož byl sám klíčovou postavou, a slovenských příspěvků v něm v referátu *Reflexe slovenské dětské literatury v časopisu Ladění*. David Kroča ze stejného bohemistického pracoviště promluvil o tématu medializace společnosti v dramatech

Davida Drábka, dlouholetý organizátor konferencí a autor této zprávy analyzoval hranu věcnosti a umění jako budoucnost literatury, nebo úhybný manévr na materiálu některých děl Jindřicha Uhra a Antona Baláže, František Všetíčka (Olomouc) se zabýval „osamělým běžcem“ Petrem Repkou, Dagmar Inšitorisová (Bratislava) zase Romanem Polákem jako „jiným dramatikem“, básník a literární vědec Vladimír Křivánek (Praha – Hradec Králové) promluvil o českých paralelách poezie Jozefa Leikerta, Jana Kostincová (Hradec Králové) prezentovala psaní o literatuře v kontextu digitálních médií, Jaroslav Sommer (Hradec Králové) demonstroval slovenskou queer literaturu, Ivo Harák (Ústí nad Labem) ukázal na kořeny, tradice a přítomnost ego-dokumentu v české krásné literatuře, maďarsko-slovenský badatel Patrik Šenkár (Komárno/Komárom) kultivující téma slovenské literatury v blízkém zahraničí, pojednal o aktuálních podobách literární tvorby s vazbou na region Békécsaby; někteří se konference zúčastnili distančně, např. Viera Žemberová (Prešov) s referátem *Téma a rozprávanie ako zážitok*. Polská slavistka ukrajinského původu Oksana Blašiv (Siedlce) zaujala tématem *Súčasná biografistika: Roman Jakobson a Dmytro Čyževskij cez prizmu akademických a osobných vzťahov*, Mária Stanková (Bratislava) se zabývala subjektivní reportáží Doroty Nvotové, Gabriela Mihalková (Prešov) zase pojednala o tématu migrace v literárněvědné reflexi slovenské prózy po roce 2000, Vladimíra Komarovská (Bratislava) analyzovala některé jazykové a stylistické lupy na třech knižních textech ze současnosti, Petr Kučera (Plzeň) v originálně pojatém referátu interpretoval román Jakuby Katalpy *Němci* (2012), Pavol Markovič (Prešov) mluvil o mezikulturní rezonanci v současné slovenské literatuře, Jana Juhásová (Ružomberok) se ve stopách svých knižních publikací

zabývala latencí, hyperrealismem a dokumentem jako vývojovými tendencemi slovenské spirituální lyriky po roce 2010, Mariana Hrašková (Nitra) poukázala na tematizaci překonávání bariér v dětské literatuře, Silvia Lauková (Nitra) analyzovala novou tematizaci staroslovenského *Proglasu*, Milan Kendra (Prešov) promluvil o proměně ikonografie holokaustu (P. Viličkovský: *Štvrtá reč*), Petra Kaizerová (Nitra) se zabývala některými aspekty současné dětské literatury, Andrea Fedorková (Košice) mluvila o démonizaci postav

v prózách Zuzany Brabcové a Michaely Rosové, Silvia Kaščáková (Ružomberok) se zabývala slovenskou literaturou pro děti po roce 2015.

Jako v posledních letech vždy, zaznívaly i tu zajímavé názory a kultivovala se vyhraněná témata, například o dětské literatuře, o queer tvorbě, o duchovní lyrice a nové povaze literatury první třetiny 21. století, jiní zkoumali česko-slovenské paralely. Žhavá přítomnost sice tematiku konference značně omezila, ale o to více zostřila. To se promítlo do bohaté a podnětné diskuse.

prof. PhDr. Ivo Pospíšil, DrSc.

Ústav slavistiky

Filozofická fakulta, Masarykova univerzita

Arna Nováka 1, 602 00 Brno, Česká republika

ivo.pospisil@phil.muni.cz